

Tradīcija, kas stiprina latviešu nāciju un mūsu patriotismu

Par Dziesmu un deju svētkiem mēdz sacīt, ka tiklīdz vieni noslēgušies, jau jāsāk gatavoties nākamajiem, jo tas ir nebeidzams un nepārtraukts ritums dziesmās, dejās, muzicēšanā... Pirms pāris nedēļām galvaspilsētā ar vērīnīgu gājienu un brīnišķīgu koncertu *Te-aust* izskanēja XIII Latvijas Skolu jaunatnes Dziesmu un deju svētki, kas pulcēja 38 114 dalībnieku, tostarp no Limbažu novada – vairāk nekā 700.

Skaidrs, ka rīkotāji un kolektīvu vadītāji, pedagogi vēl pamatīgi izvērtēs to norisi, repertuāru, dažādus organizatoriskus jautājumus, bet šobrīd gan dalībnieki, gan skatītāji joprojām dzīvo pozitīvo emociju, pacilātības un vienotības gaisotnē. Jūtas sasmēlušies prieku ilgam laikam. Svētku noskaņās aicinājām *Ausekļa* lasītājus piedalīties aptaujā un izteikt savu viedokli par šo tradīciju, kas patiešām mūs padara unikālus visā pasaulē. Piedalījās 121 respondents. Paldies visiem par atsaucību!

Uz jautājumu, kā viņi vērtē svētku tradīciju, 106 respondenti jeb 87,6% nešauboties izvēlējušies atbildi, ka tā ir latviešu nācijas un patriotisma stiprinātāja. Vēl 10,7% no atbildētājiem uzskata, ka tā ir valstiski svarīga norise, tomēr svētku nozīmi nevajadzētu pārspīlēt. Tikai divi respondenti atzinuši, ka svētki diemžēl rada pārmēru lielus budžeta tēriņus. Neviens no mūsu lasītājiem nav izvēlējis atbildi variantu, ka svētku pasākumu ir pārāk daudz. Kā jau nojautām, lielākā daļa aptaujas dalībnieku – 82 jeb 67,8% – paši bijuši vai nu Skolu jaunatnes, vai Vispārējo latviešu Dziesmu un deju svētku dalībnieki. 100 respondentiem jeb 82,6% kāds no ģimenes piedalījies svētkos.

Taujājām arī, vai mūsu lasītāji iecerējuši apmeklēt un skatīties koncertus un pasākumus. 61 jeb 50,4% tobrīd atbildēja, ka sekos notikumiem līdzī televīzijas pārraidēs, 49 jeb 40,5% bija nolēmuši kādu no koncertiem apmeklēt un izjust svētkus klātienē. 5 respondenti jeb 4,1% sprieda, ka izvēlēšies kādu no bezmaksas pasākumiem (jāpiebilst, ka to bija gana daudz),

un tikai 6 jeb 5% atzinuši, ka svētku norise viņus neinteresē.

Raksturojot svētku programmu, lielākā daļa – 91 jeb 75,2% – atzinīgi novērtējuši to kā lielisku un ļoti daudzveidīgu. 9 jeb 7,4% uzskata, ka tā ir pat pārāk pieblīveta, bet 21 jeb 17,4% šajā jautājumā nav viedokļa.

Pirms svētkiem sacēlās ažiotaža, ka biļetes uz galvenajiem pasākumiem (tostarp noslēguma koncertu) izķēra tik ātri, ka tās nepaguva iegādāties pat dalībnieku vecāki, kuri būtu vēlējušies redzēt savu bērnu uzstāšanos. Jautājām mūsu lasītāju viedokli par šo situāciju. 60 respondentu jeb 49,6% uzskata, ka tomēr jāatrod veids, kā dziedātāju un dejotāju vecākiem atvēlēt noteiktu biļešu skaitu, lai ģimenes var apmeklēt savu mazo pašdarbnieku koncertus. 48 jeb 39,7% aptaujas dalībnieku gan saprot, ka diemžēl visiem gribētājiem laikam nekad nepietiks biļešu uz galvenajiem koncertiem. Piemēram, ja zinām, ka deju lielkoncertā *Es atvēru Laimas dārzu* piedalījās apmēram 18 000 dejotāju, bet Daugavas stadiona tribīnēs ir vien vairāk

nekā 10 000 sēdvietu, tad matemātika ir nepielūdzama – arī gadījumā, ja biļetes vispār pārdod tikai vecākiem, visām mammām un tētiem tāpat nepietiek. Savukārt trīs vai četru šādu koncertu rīkošana prasītu no bērniem pārmēru lielu slodzi. Neko darīt, skatītājiem, kuri paliek bez biļetēm uz noslēguma pasākumiem, jāizvēlas citi koncerti, ģenerālmēģinājumi... Daži mūsu respondenti piekrīt idejai, ka jāpaplašina bezmaksas pasākumu piedāvājums, varbūt jārīko biļešu loterija. Iespējams, līdz nākamajiem svētkiem organizatori būs atraduši kādu visiem pieņemamu risinājumu.

Pirms svētkiem vairāki svētku virsdiriģenti satraucās, ka skolās sarakst koru skaits un tas rada bažas par nākotni. Cik ilgi spēsim saglabāt šo tradīciju? Vai pēc gadu desmitiem vēl būs ļaudis, kuri dziedās *Gaismas pili*? Piedzīvotais Skolu jaunatnes svētkos gan rada pārliecību – būs! Uz mūsu aptaujas jautājumu, vai ir pamats šādām bažām, 46 respondenti jeb 38% domā, ka vajadzīgs lielāks valsts atbalsts pašdarbības kolektīviem, lai tradīciju nosargātu. 42 jeb 34,7% saprot, ka, samazinoties iedzīvotāju skaitam, arī koru un deju kolektīvu kļūst mazāk, bet neba tālab pačībēs vēlme dziedāt, dejot, muzicēt, spēlēt teātri... 31 aptaujas dalībnieks jeb 25,6% jūtas droši – kamēr vien būs latvieši, svētku tradīcija saglabāsies.

Neaizmirstama pieredze arī akordeonistiem

Pērn dibinātajam Limbažu Mūzikas un mākslas skolas akordeonistu ansamblim – Gabrielai Jefanovai, Jānim Homko un Viesturam Deksnim – šī bija debija svētkos. Jaunieši kopā ar pedagogi Natāliju Melņikoviču ļoti vēlējas būt daļa no ievērojamā notikuma. Tālab četrotne prasmīgi sagatavojās uzņēmā uz Dailes teātra skatuves, kur pirmo reizi svētkos izskanēja instrumentam veltīts koncerts *Skan akordeons* apvienotā orķestra izpildījumā. Izrādās, ka iecere lolota senāk, bet impulss tās īstenošanai rasts Lietuvas svētkos. – *Beidzot izcīnījām, ka arī mums ir savs koncerts, un pēc atsaucsmēm šķiet, ka tas norisināsies arī nākamajos svētkos*, – priecājas N. Melņikoviča.

Sākotnēji bija plānots, ka mūspusi pārstāvēs lielāks skaits jauno censoņu. Tomēr kāds nonācis absolventu rindās, bet kāds svētku dalībnieku saimi nolēmis kuplināt, dziedot vai dejojot. – *Tā palika trīs brašuļi,*

kuri ar lielu pašiniciatīvu piekrita mācīties arī vasarā. Tikāmiem divreiz nedēļā jūnijā, lai apgūtu programmu, un viņi veiksmīgi izturēja garos mēģinājumus, – rezumē ansambļa vadītāja.

Aptuveni 300 mūziķu vakaru atklāja ar Jāzepa Lipšāna *Noktūrnī* diriģentes un koncerta mākslinieciskās vadītājas Anitas Riekstas vadībā. Izskanēja Raimonda Paula dziesmu popūrijs un Valda Zilvera *Mazais tvaika bānītis*. Skaņdarbi bija daudzveidīgi un galvenokārt iedvesmoti no pašmāju autoriem. Akordeonistu veikumu pavadīja basģitāra, sitaminstrumenti un klavieres, kā arī solistu skanīgās balsis. Savdabīgu noskaņu radīja gaismas efekti, sniedzot iespēju norisi baudīt ar visām maņām un iegrimt emocijām bagātā valstībā. Īpašas sajūtas limbažniekiem sniedza kādreizējā Limbažu mūzikas skolas direktora Viktora Ņikandrova, kuru novadā godinām viņa iedibinātajā starptautiskajā akordeonistu festivālā, pie-

Mūsu akordeonisti – Gabriela Jefanova, Viesturs Deksnis un Jānis Homko – patīkami satraukti muzicēja svētkos

minēšana un R. Paula *Cielaviņas* spēlēšana koncerta izskaņā. Prieks, ka tradīcija, šo skaņdarbu atskaņot festivāla noslēgumā, ko reiz ieviesis V. Ņikandrovš, tiek turēta dzīva arī šajos Skolu jaunatnes svētkos.

Īpašs koncerts jaunajiem orķestrantiem

Krimuldas un Limbažu jauniešu apvienotais simfoniskais orķestris kopā ar diriģentu Aivaru Bunķi

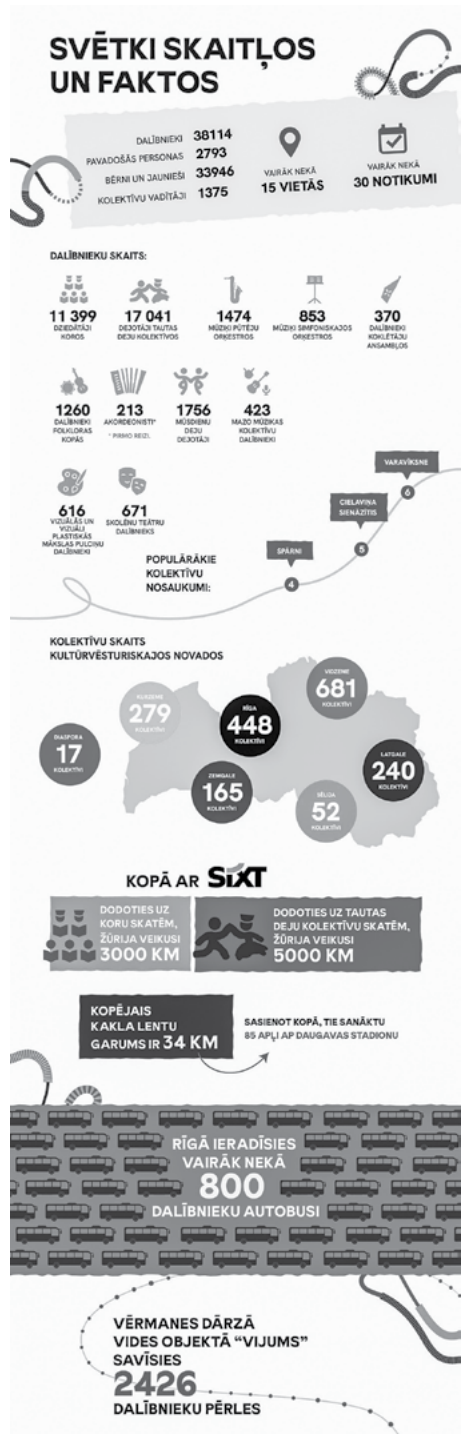
Šoreiz Skolu jaunatnes Dziesmu un deju svētkos pirmo reizi pulcējās 1000 jauno talantu no 30 izglītības iestāžu orķestriem simfoniskās mūzikas lielkoncertā *Daudzskanīgais debesjums*. Dalībnieku vidū bija arī Krimuldas un Limbažu jauniešu apvienotais simfoniskais orķestris, ko vada diriģents Aivars Bunķis. Tā otrā vadītāja, Limbažu Mūzikas un mākslas skolas pedagoge Anna Spalviņa atzina, ka bijis patiešs prieks piedalīties tik īpašā notikumā Latvijas vēsturē, kur vienojās savas jomas profesionāļi, tostarp deviņi mūsu novadnieki. – *Mums viss izdevās! Programma bija pla-*

ša un sarežģīta, tāpēc mazi bērni nevarēja nospēlēt visu. Tas bija audzinošs moments, bet kopīgiem spēkiem izdevās aizvadīt skaistu koncertu, – viņa sprieda.

Mēģinājumu un koncerta ilgums bija samērīgs, ko novērtēja aptuveni puse mūziķu, kas svētkus turpināja kordziedātāju rindās. Mūziķi ar ovācijām tika sagaidīti uz skatuves, kur *Daudzskanīgajā debesjumā* atskaņoja īpaši koncertam radītus jaundarbus un skaņdarbu aranžējumus nestandarta simfoniskā orķestra sastāvam. Vakara gaitā uz ekrāna varēja vērot Rīgas un mūsu zemes dabas skatus – purvus, upes, plāvas un citus,

kas labi papildināja muzikālo sniegumu.

Skatītāji ar aizrautību uzņēma Mārča Miķelsona aranžēto Jura Kulakova *Balādi par gulbi* un Riharda Zaļupes pirmatskaņojumu *Aiztālēs*, ko viņš izdziedāja un papildināja ar perkusiju spēli, kamēr orķestri diriģēja Normunds Dreģis. Jāizceļ A. Bunķa diriģētā Ringolda Ores *Vakara pastaiga* Renātes Bērziņas aranžējumā. Koncertu noslēdza jestrāis *Stāvēju dziedāju/Alšvangas dūdu mēldiņš* Mārtiņa Miļevska vadītās dūdinieku grupas izpildījumā kopā ar N. Dreģi – viņš ne tikai diriģēja, bet atbildēja par visa koncerta māksliniecisko vadību.

Sagatavoja **Fanija ROMEIKO un Laila PAEGLE**

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

MAF
Mediju atbalsta fonds

Par publikācijas saturu atbild projekta «Personības spēks» īstenoātāja – SIA «Izdevniecība Auseklis».

Projekta Nr. 2025.LV/RMA/1.6.1/018